

Sotsiaalministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

Teie 13.03.2021

Meie 29.03.2021 nr 4/67

Arvamuse esitamine Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava teatise kohta

Lugupeetud Annely Salumaa

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi kaubanduskoda) tänab Sotsiaalministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava teatise (edaspidi tegevuskava) kohta, millega nähakse ette kolmes valdkonnas aastaks 2030 uued sihtmärgid ning tuuakse välja Euroopa Komisjoni plaanid Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamiseks. Näeme eeltoodud mitmeid murekohti.

1. Samba regulatiivsus ja liikmesriikide pädevus

Kaubanduskojale teeb muret Euroopa Komisjoni suundumus muuta sotsiaalõiguste samba põhimõtted õigusaktideks, ja seda veel Euroopa Liidu tasandil.

Euroopa sotsiaalõiguste samba preambuli punkti 12 kohaselt on samba eesmärk anda vaid juhiseid heade tulemuste saavutamiseks. Punkti 14 järgi on sambas väljendatud põhimõtted ja õigused selleks, et toetada õiglaseid ja hästi toimivaid tööturges ning sotsiaalhoolekande süsteeme ning sambaga kinnitatakse liidu õigustikus juba kehtivaid õigusi. Lisaks on märgitud, et põhimõtete ja õiguste õiguslik jõustatavus eeldab esmalt sihtotstarbeliste meetmete või õigusaktide vastuvõtmist asjakohasel tasandil. Punktis 18 on rõhutatud, et sammas ei tähenda aluslepingutes sätestatud liidu pädevuste ja ülesannete laiendamist ja seda tuleks rakendada pädevuse piires.

Seega võiks öelda, et sambas toodud põhimõtted on liikmesriikidele suunisteks ja vajalik regulatsioon peaks tekkima eelkõige liikmesriigi tasandil. Samas on Euroopa Komisjon samba rakendamiseks tulnud välja terve kavaga komisjoni regulatiivsete sammude kohta. Tegevuskavas on välja toodud terve rida erinevaid õigusakte, mida lähiaastatel plaanitakse kas algatada või kehtestada. Need õigusaktid toovad ettevõtjatele kaasa rohkelt uusi kohustusi, samas jääb tihtipeale küsitavaks nende vajalikkus, eesmärgipärasus, tulemuslikkus.

Kaubanduskoja hinnangul tuleks jääda siiski samba esialgse eesmärgi ja põhimõtete juurde. Sambas toodu peaks jääma vaid suunisteks ning komisjon ei tohiks liigselt sekkuda liikmesriikide otsustamisvabadusse ja autonoomiasse,

ESTONIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY / ЭСТОНСКАЯ ТОРГОВО - ПРОМЫШЛЕННАЯ ПАЛАТА
TOOM-KOOLI 17, 10130 TALLINN / REG NO 80004733 / TEL: +372 604 0060 / KODA@KODA.EE / WWW.KODA.EE / WWW.ENTERPRISE-EUROPE.EE

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA ON SUURIM ETTEVÕTJAJD ESINDAV ORGANISATSIOON EESTIS, Kuhu kuulub ligi 3400 ettevõtet, kellest enamik on väikese- ja keskmise suurusega. KAUBANDUSKOJA LIIKMED ANNAVAD ÜLE 40 PROTSENDI EESTI ETTEVÕTETE KÄIBEST, LIGI 40 PROTSENTI PUHASKASUMIST JA TASUVAD ÜLE 40 PROTSENDI RIIKLIKEST MAKSUDEST. KAUBANDUSKODA ESINDAB JA KAITSEB KÕIGI ETTEVÕTJATE ÜHISHUVE NING ON MITTERIIKLIK JA APOLIITILINE ORGANISATSIOON.



vaid peaks rohkem arvestama liikmesriikide erinevustega ning sellega, et kõikide murede lahendamine EL tasandil ei pruugi alati asjakohane olla. Teatud küsimustes on efektiivsem ja asjakohasem regulatsiooni loomine liikmesriigi tasandil, juhindudes konkreetse riigi olukorrast, kultuurist, väljakujunenud süsteemidest, mudelitest jms.

Näitena võib tuua EL direktiivi eelnõu piisava miinimumpalga kohta Euroopa Liidus, mis on tegevuskava teatises samuti mainitud ühe sotsiaalõiguste samba rakendamise tegevusena. Samas puudub aga kaubanduskoja hinnangul vajadus miinimumpalga raamistiku reguleerimiseks Euroopa Liidu tasandil, kuivõrd igal riigil on omad majanduslikud ja ühiskondlikud iseärasused, millega peab miinimumpalga alammäära kehtestamisel arvestama. Kaubanduskoda selgitas ka oma Sotsiaalministeeriumile 13.11.2020 saadetud kirjas nr 4/271, et Eestis on hetkel toimiv süsteem, mis võtab arvesse mõlema poole, nii tööandjate kui ka töötajate huve ning ka kohalikke olusid.

2. Tuleks vältida ülereguleerimist

Lisaks juhime tähelepanu sellele, et EL-is kehtib juba ulatuslikult õigusakte, mis reguleerivad erinevaid sotsiaalküsimusi, mh tööaeg, töötingimused, tööohutus jms. Uute regulatsioonide loomisel nendes valdkondades tuleks olla äärmiselt ettevaatlik. Tihtipeale peituvad probleemi põhjused mitte regulatsiooni puudumises, vaid mujal. Näitena võib tuua Euroopa Komisjoni algatused palkade läbipaistvuse ning äriühingute kestliku juhtimise kohta. Need algatused on samuti samba tegevuskavaga hõlmatud, kuid neis püstitatud eesmärkide saavutamiseks on kaubanduskoja hinnangul vaja muid efektiivsemaid ning ettevõtjaid vähem kahjustavaid lahendusi. Väljapakutud lahendustega kaasneb ettevõtjatele mitmeid kohustusi ning tõenäoliselt ka palju segadust.

Seega võib uus regulatsioon, ilma, et tegeletakse probleemi tegelike põhjustega, tuua hoopis soovimatuid tulemusi, mistõttu on meie hinnangul mõistlik keskenduda eelkõige olemasolevate reeglite ja mudelite tõhustamisele ja parandamisele, mitte luua järjest uusi regulatsioone. Uue regulatsiooni vajalikust tuleks igal korral eraldi ja põhjalikult hinnata. Sotsiaalõiguste sammas ei peaks aga olema eraldi aluseks uute EL regulatsioonide tekitamiseks.

Ühtlasi tuleks vältida ettevõtjatele täiendava halduskoormuse loomist tänases olukorras, kus suur osa ettevõtjatest püüab COVID-19-st põhjustatud kriisiga hakkama saada. Kriisist taastumiseks ja sotsiaalse Euroopa tugevdamiseks tuleks keskenduda hoopis ettevõtete tegevuse hõlbustamisele. Uute ja jäikade kohustuste loomine võib endaga kaasa tuua hoopis ebakindlust ja juba toimivate mudelite kahjustamist, mis kohe kindlasti ei soodusta ei ettevõtete kestlikkust, töökohtade loomist ega ka muude tegevuskavas märgitud eesmärkide saavutamist.

Kokkuvõtlikult öeldes peab kaubanduskoda oluliseks, et Euroopa sotsiaalõiguste sammas toimiks endiselt liikmesriikide jaoks vaid suunistena ning et Euroopa Komisjon väldiks liigset regulatiivset sekkumist valdkondadesse, kus on

tulemuste saavutamine efektiivsem hoopis liikmesriigi tasandi regulatsiooniga või mõne muu mitteregulatiivse meetmega. Komisjoni tegevuskavaga on planeeritud aga mitmeid õigusakte, mille vajalikkus ja tulemuslikkus on kaubanduskoja hinnangul küsitav.

Loodame, et peate võimalikuks Eesti seisukohtade kujundamisel kaubanduskoja arvamusi arvesse võtta. Vajadusel oleme valmis oma seisukohti ka täiendavalt selgitama.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Mait Palts
Peadirektor

Koostanud: Kristina Jerjomina kristina.jerjomina@koda.ee, 604 0071